

Soud: Nejvyšší soud
Datum rozhodnutí: 11/29/2017
Spisová značka: 3 Tdo 1366/2017
ECLI: ECLI:CZ:NS:2017:3.TDO.1366.2017.1
Typ rozhodnutí: USNESENÍ
Heslo: Důvod dovolání pro právní vady rozhodnutí
Subsidiarita trestní represe
Dotčené předpisy: § 205 odst. 2 tr. zákoníku
§ 12 odst. 2 tr. zákoníku
§ 265i odst. 1 písm. e) tr. ř.
§ 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.
Kategorie rozhodnutí: C

3 Tdo 1366/2017-38

U S N E S E N Í

Nejvyšší soud rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 29. 11. 2017 o dovolání obviněného **P. L.** proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. 9 To 454/2016, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Chebu pod sp. zn. 4 T 57/2015, **t a k t o :**

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. se dovolání obviněného **o d m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Okresního soudu v Chebu ze dne 27. 9. 2016, sp. zn. 4 T 57/2015, byl obviněný P. L. (dále jen „obviněný“, popř. „dovolatel“) uznán vinným pokračujícím přečinem krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku, kterého se podle skutkových zjištění tohoto soudu dopustil tím, že:

v přesně nezjištěné době od 10. prosince 2014 do 10. ledna 2015 v lokalitě C. S. V. v katastrálním území obce D., okres Ch., dvakrát bez povolení pokácel nejméně šest vzrostlých bříz, které následně z lesa odvozil vozidlem Škoda Felicia Pickup za pomoci M. S., kterému řekl, že kácení stromů má domluvené a ještě v době od 08:00 hodin do 12:00 hodin dne 7. ledna 2015 v obci D. – P. v., okres Ch., v lokalitě U s., bez povolení pokácel ještě jeden kus vzrostlé borovice o průměru kmenu 32 cm u paty stromu a dřevní hmotu ze stromu následně z lesa odvozil vozidlem Škoda Felicia Pickup za pomoci M. S., kterému řekl, že kácení stromů má domluvené, čímž poškozené společnosti Správa lesů Drmoul, příspěvková organizace, IČ 18235379, nyní Lesy Drmoul, s. r.o., se sídlem Drmoul, Plzeňská 181, způsobil nejméně škodu odcizením 1,27 m³ dřevní hmoty ve výši 884 Kč, přičemž jmenovanému M. S. za pomoc zaplatil částku nejméně 1 000 Kč,

a výše uvedeného jednání se dopustil přesto, že byl odsouzen rozsudkem Okresního soudu v Chebu ze dne 16. 7. 2013, sp. zn. 4 T 23/2013, který nabyl právní moci dne 30. 8. 2013, pro mj. přečin krádeže podle § 205 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 10 měsíců, jehož výkon mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 let, tj. do 8. 6. 2015.

Za uvedený přečin a za sbíhající se přečiny maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku a výtržnictví podle § 358 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákoníku, kterými byl obviněný uznán vinným rozsudkem Okresního soudu v Chebu č. j. 4 T 57/2015-165, ze dne 18. 11. 2015 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Plzni č. j. 9 To 27/2016-291, ze dne 11. 2. 2016, uložil soud prvního stupně obviněnému souhrnný trest odnětí svobody v trvání 12 měsíců. Pro výkon uloženého trestu byl obviněný podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku zařazen do věznice s dozorem. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku obviněnému dále uložil trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel v trvání 12 měsíců. Podle § 43 odst. 2 tr. zákoníku byl zrušen výrok o trestu z rozsudku Okresního soudu v Chebu č. j. 4 T 57/2015-165, ze dne 18. 11. 2015 ve spojení s rozsudkem Krajského soudu v Plzni č. j. 9 To 27/2016-291, ze dne 11. 2. 2016, jakož i všechna rozhodnutí obsahově na tento výrok navazující, pokud vzhledem ke změně k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Proti rozsudku Okresního soudu v Chebu ze dne 27. 9. 2016, sp. zn. 4 T 57/2015, podal obviněný odvolání směřující do výroku o vině a trestu. O podaném odvolání rozhodl Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. 9 To 454/2016, tak, že jej podle § 256 tr. ř. zamítl.

Proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 3. 2017, sp. zn. 9 To 454/2016, podal obviněný dovolání prostřednictvím obhájkyň z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Obviněný nejprve zrekapituloval průběh řízení před soudy nižších stupňů. Následně namítl, že ve věci chybí společenská škodlivost jeho jednání a že nepůsobil žádnou škodu. V tomto směru odkázal na ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku a zásadu subsidiarity trestní represe a že trestní právo z podstaty principu ultima ratio má místo jen tam, kde prostředky jiných právních odvětví z hlediska ochrany práv fyzických a právnických osob jsou vyčerpány. Zdůrazňuje, že místem spáchání přečinu krádeže bylo místo bývalého vojenského prostoru, který není oplocen, přičemž ačkoliv zaměstnanci poškozené společnosti věděli, že se jim ztrácí dřevo, tak nepostupovali s péčí řádného hospodáře, neboť nečinili žádné kroky k zajištění pachatelů krádeže dřeva (např. fotopasti). V lokalitě není umístěna žádná informační tabule o zákazu těžby dřeva, a je všeobecně známo, že lidé z okolí tam chodí na dřevo. Navíc se v případě odcizených dřevin jednalo o náletové dřeviny, které ze strany člověka nevyžadovaly žádnou péči. Vyjadřuje proto přesvědčení, že předmět přečinu má nulovou hodnotu. Hodnota dřeva podle znaleckého posudku vychází z toho, že dřevo pokácel a následně použil jako palivo. Proto se domnívá, že společenská škodlivost ve věci není vůbec dána. Škoda je nulová. Nebyl prokázán výnos z trestné činnosti, soud nevzal v úvahu, že dřevo mělo hodnotu 884 Kč, přičemž svědkovi M. S. měl dát za údajnou pomoc částku 1 000 Kč. Navíc nebylo přihlédnuto k tomu, že užitnou hodnotu přidelil dřevu svým přičiněním.

Obviněný proto vyjadřuje přesvědčení, že ve věci nebyla prokázána společenská škodlivost a výše škody. Soudy nezkoumaly vyváženost prevence a represe. Podle jeho názoru je míra represe nepřiměřená.

V závěru podaného dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud rozhodl ve věci sám rozsudkem, kterým by zrušil rozsudek Okresního soudu v Chebu sp. zn. 4 T 57/2015 ze dne 27. 9. 2016 ve spojení s usnesením Krajského soudu v Plzni sp. zn. 9 To 454/2016 ze dne 2. 3. 2017 a obžaloby ho podle § 226 písm. b) tr. ř. zprostil.

Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření ze dne 25. 9. 2017, sp. zn. 1 NZO 713/2017, podrobně rozvedla řízení před soudy nižších stupňů a obsah dovolacích námitek obviněného. Zdůraznila, že pod zvolený dovolací důvod lze toliko podřadit námitky obviněného týkající se toho, že postupem soudů došlo k porušení ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku. K uplatněné argumentaci státní zástupkyně uvádí, že ke kolizi s ustanovením § 12 odst. 2 tr. zákoníku v dané věci nedošlo, když jednání obviněného z hlediska své povahy, závažnosti, způsobu provedení a osobě pachatele překročilo rámec přestupkového jednání a nabylo jasných

rysů kriminálního činu. Skutečnost, že se jednalo o náletovou dřevinu, nemůže vést k závěru, že odcizené dřevo nemělo žádnou hodnotu. Jednalo se o dřeviny vyrostlé na jiném pozemku, které mají vždy nějakou hodnotu a pokud obviněný toto dřevo odcizil, připravil majitele pozemku o hodnotu tohoto dřeva. Na společenskou škodlivost nemůže mít vliv ani skutečnost, že majitel pozemek neoplotil a nevybavil fotopastmi.

Státní zástupkyně dále konstatuje, že obviněný si byl i vědom skutečnosti, že odcizuje cizí dřevo, neboť jinak by svědkovi M. S. netvrdil, že má povolení k těžbě. Pro úplnost dále uvádí, že chyby ve znaleckém posudku mají charakter písařských chyb. Ohledně námitky obviněného týkající se hodnoty odcizeného dřeva a výše odměny, kterou měl předat za pomoc svědkovi M. S. zdůrazňuje, že znalec stanovil minimální hodnotu odcizeného dřeva a z tohoto pohledu je třeba hodnotit výši odměny svědkovi M. S.

V závěru podaného dovolání státní zástupkyně navrhla, aby podané dovolání bylo odmítnuto podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. Současně vyslovila souhlas s tím, aby Nejvyšší soud rozhodnutí učinil podle § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) shledal, že dovolání obviněného je přípustné [§ 265a odst. 1, 2 písm. h) tr. ř.], bylo podáno osobou oprávněnou prostřednictvím obhájce, tedy podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. a v souladu s § 265d odst. 2 tr. ř., přičemž lhůta k podání dovolání byla ve smyslu § 265e tr. ř. zachována.

Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále nutno posoudit, zda námitky vznesené obviněným naplňují jím uplatněné zákonem stanovené dovolací důvody, jejichž existence je současně nezbytnou podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem podle § 265i odst. 3 tr. ř.

Ve smyslu ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. je dovolání mimořádným opravným prostředkem určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotněprávních vad, ale nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy prvního a druhého stupně ani k přezkoumávání jimi provedeného dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3, § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolat Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by katalog dovolacích důvodů. Už samo chápání dovolání jako mimořádného opravného prostředku ospravedlňuje restriktivní pojetí dovolacích důvodů Nejvyšším soudem (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. IV. ÚS 73/03). Nejvyšší soud je vázán uplatněnými dovolacími důvody a jejich odůvodněním (§ 265f odst. 1 tr. ř.) a není povolán k revizi napadeného rozhodnutí z vlastní iniciativy. Právně fundovanou argumentaci má přitom zajistit povinné zastoupení odsouzeného obhájcem – advokátem (§ 265d odst. 2 tr. ř.).

Důvod dovolání podle **§ 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.** je dán v případech, kdy *rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení*. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve

věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen v zásadě pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Dovolací soud musí – s výjimkou případu tzv. extrémního nesouladu – vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav.

Ze skutečností výše uvedených vyplývá, že východiskem pro existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. jsou v pravomocně ukončeném řízení stabilizovaná skutková zjištění vyjádřená především v popisu skutku v příslušném výroku rozhodnutí ve věci samé, popř. i další soudem (soudy) zjištěné okolnosti relevantní z hlediska norem hmotného práva (trestního, ale i jiných právních odvětví).

Obviněný naplnění zvoleného dovolacího důvodu dovozuje ze skutečnosti, že ve věci nebyla řádně objasněna výše způsobené škody a v tom, že jeho jednání není společensky škodlivé.

Vzhledem k obsahu uplatněných dovolacích námitek lze konstatovat, že zvolené námitky je možno částečně podřadit pod dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Jedná se o námitky týkající skutečnosti, zda jednání obviněného bylo společensky škodlivé, když vzhledem ke konkrétnímu obsahu zvolené argumentace je nepochybné, že obviněný namítá zásadu subsidiarity trestní represe.

Ohledně zbývajících argumentace považuje Nejvyšší soud za nutné zdůraznit, že námitky obviněného týkající se způsobu hodnocení provedených důkazů nemohou dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. naplňovat. Takto formulované námitky směřují primárně do způsobu hodnocení důkazů soudy nižších stupňů a nejsou způsobilé založit přezkumnou povinnost dovolacího soudu. Obviněný v podstatě vyjadřuje nesouhlas s výši způsobené škody, která ovšem byla stanovena na základě provedeného dokazování, konkrétně znaleckým posudkem z oboru ekonomika, odvětví ceny a odhady, se specializací oceňování lesa, dřeviny a škody na nich, myslivost a dříví-těžba. Námitky obviněného tedy směřují do skutkových zjištění soudu prvního a druhého stupně. Proto nemůže uplatněná argumentace naplňovat zvolený dovolací důvod, neboť obviněný nenamítá nesprávné právní posouzení skutku či jiné nesprávné hmotné právní posouzení, nýbrž skutková zjištění soudů, když výše způsobené škody nemá vliv na naplnění znaku skutkové podstaty přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku. Jinak řečeno, pro naplnění skutkové podstaty přečinu krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku se nevyžaduje, aby pachatel způsobil nějakou škodu. Postačí, že se pachatel zmocní cizí věci a byl za takový čin v posledních třech letech potrestán či odsouzen. Proto i případné nesprávné zjištění výše způsobené škody v případě uznání pachatele vinným přečinem krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku, pokud není rozhodováno o nároku na náhradu škody, nelze považovat za nesprávné právní posouzení skutku ani jiné nesprávné hmotné právní posouzení ve smyslu dovolacího důvodu dle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. (srov. přiměřeně rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. 4. 2015, sp. zn. 4 Tdo 398/2015). Obecně je třeba i zdůraznit, že případnému odsouzení za přečin krádeže podle § 205 odst. 2 tr. zákoníku nebrání skutečnost, že pachatel protiprávním činem nezpůsobil žádnou škodu (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 4. 11. 2011, sp. zn. 11 Tdo 1518/2011).

Bez ohledu na shora naznačené závěru je nutno zdůraznit následující. V předmětné věci byla výše způsobené škody zjištěna znaleckým posudkem z oboru lesního hospodářství, odvětví dříví-těžba, který vypracoval Ing. Stanislav Dvořák, Ph.D., včetně jeho dodatku. Škoda byla stanovena jako

minimální, když bylo vycházeno z minimálního počtu stromů, které obviněný odcizil a z toho, že se jednalo o palivové dřevo, které je nejlevnější. Obviněný ve vztahu ke škodě stanovené znaleckým posudkem neuvedl žádné právně relevantní námitky, pouze vyjadřuje svůj nesouhlas s výší škody, když uvádí, že dříví nemělo žádnou hodnotu. V tomto směru je třeba uvést, že samotný nesouhlas obviněného ze závěry znaleckého posudku nemůže zakládat pochybnosti o správnosti závěru znalce. Nad rámec shora uvedeného je třeba uvést, že pokud by dříví nemělo žádnou hodnotu, tak bylo by zcela nelogické, aby obviněný stromy odcizoval, když nakonec i z výpovědi svědka M. S. vyplývá, že obviněný stromy kácel z toho důvodu, že je chtěl prodat a tedy získat finanční prostředky pro svoji osobu.

Ohledně námitek obviněného týkajících se chyb ve znaleckém posudku je třeba uvést, že se jedná o zřejmé písařské chyby v dodatku znaleckého posudku, kterými se zabýval i soud druhého stupně a vypořádal se s nimi (blíže viz str. 6 rozhodnutí).

Námitka obviněného týkající se subsidiarity trestní represe, jak již bylo naznačeno, naplňuje dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Subsidiarita trestní represe se vztahuje k pojmu trestného činu a týká se otázky viny, takže se jedná o námitku, která z pohledu § 265b odst. 1 písm. g) tr. zákoníku formálně naplňuje uvedený dovolací důvod. Obviněný při uplatnění této námítce uvádí, že trestní právo je třeba považovat za ultima ratio a že trestní právo nemá sloužit jako prostředek nahrazující ochranu práv a právních zájmů fyzických osob a právnických osob jinými prostředky a že by mělo být k použití trestního práva přistoupeno pouze tehdy, jestliže jsou jiné prostředky ochrany vyčerpány.

Lze konstatovat, že subsidiarita trestní represe představuje jednu ze základních zásad, kterou se z ústavního hlediska řídí aplikace trestního práva. Vyjadřuje zásadu, že trestní represe je krajním prostředkem ochrany zájmů, které byly činem dotčeny. Zásada subsidiarity trestní represe je vyjádřena v § 12 odst. 2 tr. zákoníku, který stanoví, že trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu.

S uvedenou námitkou se Nejvyšší soud nemohl ztotožnit. Podle § 13 odst. 1 tr. zákoníku je trestným činem takový protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v tomto zákoně. Z dikce tohoto ustanovení platí, že zásadně každý protiprávní čin, který vykazuje všechny znaky uvedené v trestním zákoníku, je trestným činem. V případě jeho existence je třeba vůči jeho pachateli vyvodit trestní odpovědnost za jeho spáchání. Naznačený závěr je v případě méně závažných trestných činů korigován použitím zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku.

Společenská škodlivost není zákonným znakem trestného činu, neboť má význam jen jako jedno z hledisek pro uplatňování zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Společenská škodlivost se neposuzuje v obecné poloze, vždy ji je třeba zvažovat v konkrétním posuzovaném případě u každého spáchaného méně závažného trestného činu, u něhož je nutné ji zhodnotit s ohledem na intenzitu naplnění kritérií vymezených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku, a to ve vztahu ke všem znakům zvažované skutkové podstaty trestného činu a dalším okolnostem případu. Úvaha o tom, zda jde o čin, který s ohledem na zásadu subsidiarity trestní represe není trestným činem z důvodu nedostatečné společenské škodlivosti případu, se uplatní za předpokladu, že posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty.

V dané souvislosti Nejvyšší soud považuje (vyjma odkazu na stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. Tpjn 301/2012, publikovaného pod č. 26/2013 Sb. rozh. tr.) za vhodné připomenout závěry obsažené v rozhodnutích Nejvyššího soudu, týkajících se problematiky

zásady subsidiarity, v nichž bylo vysloveno (viz např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 2. 2011, sp. zn. 6 Tdo 1508/2010), že „*sama existence jiné právní normy, umožňující nápravu závadného stavu způsobeného pachatelem, ještě sama o sobě nezakládá nutnost postupu jen podle této normy s odkazem na zásadu subsidiarity trestní represe (resp. pojetí trestního práva jako ultima ratio), bez možnosti aplikace trestněprávních institutů. Byl-li spáchán trestný čin, jehož skutková podstata byla beze zbytku ve všech znacích naplněna, nemůže stát rezignovat na svou roli při ochraně oprávněných zájmů fyzických a právnických osob s poukazem na primární existenci institutů občanského, obchodního práva či jiných právních odvětví, jimiž lze zajistit náhradu škody, která byla trestným činem způsobena. Akcentace principu ultima ratio nemůže zcela znemožnit aplikaci základního principu – účelu trestního řízení - tak, jak je vymezen v ustanovení § 1 odst. 1 tr. ř.*“

V dané věci považuje Nejvyšší soud za potřebné poukázat na úvahy soudu prvního stupně týkající se společenské škodlivosti jednání obviněného (str. 9 rozsudku soudu prvního stupně). Proto lze konstatovat, že soud prvního stupně se společenskou škodlivostí jednání obviněného zabýval. Soud druhého stupně se s jeho závěry ztotožnil.

Nejvyšší soud při hodnocení společenské škodlivosti považuje za vhodné odkázat na skutečnosti zjištěné v průběhu dokazování. Z provedeného dokazování je zřejmé, že obviněný páchal trestnou činnost opakovaně, když k odcizení došlo 2x, cílem bylo získat nepochybně majetkový prospěch. Nelze také pominout osobu obviněného, který byl v minulosti před spácháním této trestné činnosti 9x soudně trestán pro různorodou trestnou činnost úmyslného charakteru a nyní projednávané trestné činnosti se dopustil v době, kdy ještě nevykonal předchozí trest obecně prospěšných prací. V tomto směru je třeba zdůraznit, že soustavné a méně intenzivní porušování trestněprávních norem zpravidla vylučuje použití zásady subsidiarity trestní represe podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku. V takovém případě může být účinná náprava pachatele dosažena jen prostředky trestního práva (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 11. 12. 2013, sp. zn. 4 Tdo 1250/2013). Proto lze mít za to, že v dané věci i z pohledu konkrétní míry společenské škodlivosti nepřichází v úvahu použití § 12 odst. 2 tr. zákoníku.

K tvrzení obviněného, jenž uplatnil v souvislosti s námitkou subsidiarity trestní represe, a které spočívá v tom, že věc se má řešit prostřednictvím jiných prostředků, nikoliv prostředky trestního práva, lze uvést následující. Ani z příslušné judikatury ústavního soudu (např. nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 2013, sp. zn. III. ÚS 4244/12) nevyplývá, že princip subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 trestního zákoníku je nutno chápat v tom smyslu, že trestní odpovědnost je vyloučena vždy, pokud existuje paralelně nějaký jiný druh odpovědnosti za protiprávní jednání, např. odpovědnost správněprávní, občanskoprávní či pracovněprávní (např. rozhodnutí ÚS III. 4097/12). Trestní odpovědnost je vyloučena pouze v situacích, kdy uplatněním jiného druhu odpovědnosti lze dosáhnout splnění všech funkcí vyvození odpovědnosti, tj. splnění cíle reparačního a preventivního, a přitom funkce represivní není v daném případě nezbytná (srov. usnesení ve věci sp. zn. III. ÚS 2550/12).

Nejvyšší soud v dané souvislosti považuje za nutné poukázat i na nález Ústavního soudu ze dne 20. 2. 2014, sp. zn. III. ÚS 934/13, podle kterého „*je princip subsidiarity trestní represe kriminálně politickou směrnicí, platnou pro zákonodárce a Ústavnímu soudu zásadně nepřisluší do jejího naplňování zasahovat. Ingerence Ústavního soudu by byla myslitelná toliko v roli „negativního zákonodárce“ v situaci, v níž by aktivně legitimovaný subjekt namítal protiústavnost platné právní úpravy. Princip subsidiarity trestní represe nalézá své uplatnění také v aplikační praxi orgánů činných v trestním řízení při projednávání jednotlivých trestních kauz - zde je chápán jako korektiv, zabraňující kvalifikaci konkrétního protiprávního jednání jako trestného činu. Je vyjádřen v § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Jako aplikační zásada se tento princip uplatní zejména v případech trestněprávní kvalifikace určitého jednání, které má soukromoprávní základ,*

pokud bylo možno dostatečně efektivně situaci řešit pomocí právních norem jiných odvětví než trestního práva, nebo pokud posuzovaný skutek vzhledem ke všem (specifickým) okolnostem případu nedosahuje ani dolní hranice společenské škodlivosti, aby jej bylo možno považovat za trestný čin.“

Posuzovaný skutek v dané věci nepochybně dosahuje hranice společenské škodlivosti požadované pro posouzení skutku jako trestného činu. V tomto směru lze odkázat na úvahy obsažené v předchozích odstavcích tohoto rozhodnutí, kdy právě vzhledem k osobě obviněného je v dané věci nutno uplatnit reparační a preventivní funkci trestního práva. Použití ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku nemůže odůvodňovat ani skutečnost, že snad poškozená společnost nezajistila předmětný prostor fotopastmi popř. neoplotila. V tomto směru je možno konstatovat, že poškozený není povinen provést všechna možná opatření k zajištění svého majetku, zejména taková, které by byla spojena s neúměrnými náklady. Naopak z provedeného dokazování vyplývá, že poškozená společnost prostřednictvím svých zaměstnanců sledovala dění na svých pozemcích, když v podstatě bezprostředně po pokácení stromů tuto skutečnost zjistila a informovala o tom Policii ČR. Rovněž námitka, že poškozená společnost neumístila na svých pozemcích tabulky zakazující těžbu dřeva nemá na posouzení společenské škodlivosti obviněného vliv. Především je třeba podotknout, že je všeobecně známou skutečností, že ani z volně přístupných pozemků nemůže kdokoliv kácet stromy, že tyto jsou majetkem vlastníka nemovitostí, když podle § 507 NOZ součástí pozemku je i rostlinstvo na něm vzešlé. O tom, že obviněný si byl této skutečnosti vědom, nakonec svědčí i faktické jednání obviněného, který svědkovi M. S. tvrdil, že kácení stromu má povolené, takže mu nepochybně bylo známo, že stromy bez souhlasu vlastníka nemůže pokácet a dřevo si присvojit. Ani skutečnost, že se jednalo o náletové dřeviny nemůže mít vliv na společenskou škodlivost, když součástí lesa a majetku vlastníka lesa jsou nepochybně i náletové dřeviny, když lesem se podle § 2 písm. a) zákona č. 285/1995 Sb., o lesích v platném znění, se rozumí lesní porosty s jejich prostředím a pozemky určené k plnění funkcí lesa. Skutečnost, že stromy nebyly vysazené lidmi nemůže vést k závěru, že nemají žádnou hodnotu. Proto lze námitky obviněného považovat za zjevně neopodstatněné. Skutečnost, že snad obviněný neměl ze spáchání trestné činnosti žádný zisk, když dřevo mělo mít podle znalce hodnotu 884 Kč a svědkovi M. S. měl za pomoc dát částku 1 000Kč, nemůže mít na společenskou škodlivost vliv. Navíc je třeba uvést, že cena odcizeného dřeva byla znalcem stanovena jako minimální, což neznamená, že za prodej dřeva nezískal obviněný vyšší částku.

Vzhledem ke shora uvedeným závěrům lze uvést, že dovolání obviněného bylo podáno jednak částečně z jiných důvodů, než jsou uvedené v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. a jednak z důvodů, které lze podřadit pod dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., kdy ovšem uplatněné námitky jsou zjevně neopodstatněné.

Podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. Nejvyšší soud dovolání odmítne, „*jde-li o dovolání zjevně neopodstatněné*“. Jelikož v posuzované věci jako takové vyhodnotil dovolání obviněného, rozhodl o něm způsobem uvedeným ve výroku tohoto usnesení. Za podmínek § 265r odst. 1 písm. a) tr. ř. rozhodl Nejvyšší soud o tomto mimořádném opravném prostředku obviněného v neveřejném zasedání. Pokud jde o rozsah odůvodnění tohoto usnesení, odkazuje na ustanovení § 265i odst. 2 tr. ř., podle něhož „*V odůvodnění usnesení o odmítnutí dovolání Nejvyšší soud jen stručně uvede důvod odmítnutí poukazem na okolnosti vztahující se k zákonnému důvodu odmítnutí*“.

Poučení: Proti rozhodnutí o dovolání není s výjimkou obnovy řízení opravný prostředek přípustný (§ 265n tr. ř.).

V Brně dne 29. 11. 2017

JUDr. Pavel Šilhavec
předseda senátu

Zpracovala:
JUDr. Marta Ondrušová